

Απολυτίκιο (Ήχος α')

Τούς Τρεῖς Μεγίστους Φωστήρας τῆς Τρισηλίου Θεότητος,
τούς τὴν οἰκουμένην ἀκτίσει δογμάτων θείων πυρσεύσαντας,
τούς μελιρρύτους ποταμούς τῆς σοφίας,
τούς τὴν κτίσιν πᾶσαν θεογνωσίας νάμασι καταρδεύσαντας,
Βασίλειον τόν Μέγαν, καί τόν Θεολόγον Γρηγόριον,
σύν τῷ κλεινῷ Ἰωάννῃ, τῷ τὴν γλῶτταν Χρυσορρήμονι,
πάντες οἱ τῶν λόγων αὐτῶν ἐρασταί, συνελθόντες ὕμνοις τιμήσωμεν·
αὐτοὶ γάρ τῇ Τριάδι, ὑπέρ ὑμῶν ἀεὶ πρесеβέουσιν.

ΠΟΙΟΙ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΑΓΙΟΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΜΑΣ;

ΑΓ ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Γεννήθηκε στην Αντιόχεια της Συρίας μεταξύ 344μ.Χ. και 354μ.Χ.

Μέ τούς λόγους του καί τή ρητορική του δεινότητα καί ιδιαίτερα μέ τό πλάτος καί τό βάθος τῶν νοημάτων καί μέ τή σαφήνεια καί κομψότητα τῆς ἐκφράσεως ὑπερέβαλε ὅλους τούς σοφούς καί ρήτορες τῶν Ἑλλήνων. Διασαφήνισε καί ἐρμήνευσε τόσο τέλεια τὴν Ἁγία Γραφή ὅσο κανένας ἄλλος· καί, ἔτσι, συνέβαλε πολύ στό εὐαγγελικό κήρυγμα, Καί, τέλος, ὡς πρός τὴν ἀρετή, καί στήν πράξη καί στή θεωρία, ἔφτασε σέ τόσον ὕψος, ὥστε ὑπερέβαλε τούς πάντες πέρα ὡς πέρα, καί χρημάτισε πηγή ἐλεημοσύνης καί ἀγάπης, ὄντας ἀξιοζήλευτο ὑπόδειγμα στή φιλαδελφία καί διδασκαλία.

Κατά το θεῖο Χρυσόστομο ἡ ἀγωγή των τέκνων δεν θα πρέπει να εξαντλεῖται στή ἐκμάθηση γραμμάτων καί τεχνῶν ἀλλά στο στολισμό τῆς φιλάρετης ψυχῆς με τὴ θεοσέβεια. Αὐτό ἐπιμένει θα κατορθωθεῖ ὅσο ἡ ψυχὴ εἶναι εὐπλαστὴ καί μπορεῖ να διαμορφωθεῖ καί ἐμπνευστεῖ κατάλληλα.

Ἰδιαίτερη προσοχή δίνει ὁ ἴδιος στή γλῶσσα, διότι τὸ παιδί ἀπὸ μικρὸ πρέπει να μάθει να λέει λόγια ἀληθινά, σεμνά, ἀγνά καί ωραία καί ὄχι υβριστικά, χλευαστικά, βλάσφημα καί αἰσχρά. Προσοχή δίνει καί στήν ἀκοή ὁ ἱερός Χρυσόστομος. Ἐπιμένει στήν πρόθυμη καί προσεκτικὴ ἀκρόαση θείων λόγων καί μάλιστα στο ναό με τὴ συμμετοχὴ τους στή θεῖα λατρεία.

Επίσης συστήνει τη φυσική άσκηση του σώματος που οδηγεί στην αρετή. **Η άσκηση είναι άθληση που συντελεί στην εγρήγορση.**

Ο ιερός Χρυσόστομος έζησε εξήντα τρία έτη (354-407 μ.Χ.) και έποίμανε τήν Έκκλησία του Χριστού επί έξι έτη ως πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως.

ΜΕΓΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Γεννήθηκε από αγίους γονείς το 330 μ.Χ. στην Καισάρεια της Καππαδοκίας.

Ο άγιος αυτός Πατήρ στους λόγους του υπήρξε ανώτερος όχι μόνο από τούς σύγχρονούς του σοφούς και πεπαιδευμένους, αλλά και από αυτούς ακόμη τούς παλαιούς. Σπούδασε όλες τις έπιστήμες τής έποχής του και έκαμε κτήμα του όλόκληρο τό πλάτος και βάθος του περιεχομένου καθεμιᾶς ξεχωριστά. Ο Μ. Βασίλειος ομολογεί ο ίδιος πως ιδιαίτερα σημαντική ήταν η αγωγή που έλαβε περί της εννοίας του Θεού από τη μητέρα του Εμμέλεια και τη γιαγιά του Μακρίνα. Ο ίδιος θεωρεί την κλασσική παιδεία χρήσιμη για την είσοδο στην αληθινή σοφία του ευαγγελίου με τον περίφημο λόγο του προς τους νέους.

Μόλις συμπλήρωσε τά σαράντα πέντε του χρόνια ανήλθε στο θρόνο τής άρχιερωσύνης και έποίμανε τήν Έκκλησία επί **πέντε έτη**.

ΑΓ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ο ΘΕΟΛΟΓΟΣ(Ή ΝΑΖΙΑΝΖΗΝΟΣ)

Ο Άγιος Γρηγόριος γεννήθηκε στο χωριό Αριανζός κοντά στη Ναζιανζό της νοτιοδυτικής Καππαδοκίας.

Μέ τή λαμπρότητα του βίου του άναδείχτηκε υπέρτερος από όλους εκείνους πού εύδοκίμησαν στήν άρετή. Επίσης έφτασε σέ τόσον ύψος θεολογικού στοχασμού, ώστε όλοι νά είναι ύποδεέστεροι από αυτόν στή σοφία, και σ' εκείνην πού διαπιστώνεται στους καλλιπεῖς και βαθυστόχαστους λόγους του και σ' εκείνην πού διαπιστώνεται στον τρόπο και στήν εύστοχία μέ τήν όποία ο Άγιος διατυπώνει τά δόγματα, και ειδικότερα τό περί Θεού δόγμα, γεγονός πού συνετέλεσε νά του δοθεῖ ἡ επίζηλη προσωνυμία Θεολόγος.

Ο Άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος μακαρίζει τους γονείς του για την ανατροφή του και ιδιαίτερα την αγία μητέρα του Νόννα. Δίνει λοιπόν μια ωραία εικόνα για τον σημαντικό ρόλο του καλού παραδείγματος των γονέων. **Γράφει: Αν βαδίζουν λοξά τα παιδιά των καβουριών, είναι γιατί πήραν παράδειγμα το βάδισμα της μητέρας τους.** Είναι γνωστή η σοφή ρήση πως όποιος είναι αληθινά σοφός λέει στη ζωή του πολλές φορές: «δεν ξέρω».

Ο Γρηγόριος ο Θεολόγος έποίμανε τήν Έκκλησία τής Κωνσταντινουπόλεως, ως πατριάρχης, επί δώδεκα χρόνια. Έζησε περισσότερα από όγδόντα χρόνια.

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΑΓΙΟΙ ΙΕΡΑΡΧΕΣ

Η προσφορά των τριών Ιεραρχών στην ανθρωπότητα είναι μοναδική. Θεμελίωσαν την Ορθοδοξία, γι' αυτό και τους λέμε Πατέρες. Μορφώθηκαν ελληνικά και δίδαξαν ελληνικά. Οι μεγάλοι σοφοί της εποχής μας αντλούν από την ανεξάντλητη σοφία τους. **Είχαν χαρίσματα και πήραν φροντισμένη αγωγή απ' τα σπίτια τους και κυρίως από τις μητέρες τους, την Αγία Εμμέλεια, την Αγία Νόνα και την Αγία Ανθούσα.** Όμως με τη δική τους επιμέλεια, τον κόπο και την προσπάθεια έγιναν μεγάλοι. Αγωνίστηκαν ασταμάτητα, προσευχήθηκαν αδιάκοπα και ασκήθηκαν στον αγώνα της αρετής. Έτσι έγιναν οι πρωταθλητές της ευσέβειας, της αρετής, της αγιότητας αλλά και των γραμμάτων και της σοφίας

ΠΩΣ ΚΑΘΙΕΡΩΘΗΚΕ Η ΕΟΡΤΗ ΤΟΥΣ;

Η αιτία για την εισαγωγή της εορτής των Τριών Ιεραρχών στην Εκκλησία είναι το εξής γεγονός:

Κατά τους χρόνους της βασιλείας του Αλεξίου του Κομνηνού (1081 – 1118 μ.Χ.), ο οποίος διαδέχθηκε στη βασιλική εξουσία τον Νικηφόρο Γ' τον Βοτενειατή (1078 – 1081 μ.Χ.), έγινε στην Κωνσταντινούπολη φιλονικία ανάμεσα σε λόγιους και ενάρετους άνδρες. Άλλοι θεωρούσαν ανώτερο τον Μέγα Βασίλειο (1 Ιανουαρίου), χαρακτηρίζοντάς τον μεγαλοφυΐα και υπέροχη φυσιογνωμία. Άλλοι τοποθετούσαν ψηλά τον ιερό Χρυσόστομο (13 Νοεμβρίου) και τον θεωρούσαν ανώτερο από τον Μέγα Βασίλειο και τον Γρηγόριο και, τέλος, άλλοι, προσκείμενοι στον Γρηγόριο τον Θεολόγο (25 Ιανουαρίου), θεωρούσαν αυτόν ανώτερο από τους δύο άλλους, δηλαδή από τον Βασίλειο και τον Χρυσόστομο.

Η φιλονικία αυτή είχε σαν αποτέλεσμα να διαιρεθούν τα πλήθη των Χριστιανών και άλλοι ονομάζονταν «Ιωαννίτες», άλλοι «Βασιλείτες» και άλλοι «Γρηγορίτες».

Στην έριδα αυτή έθεσε τέλος ο Μητροπολίτης Ευχαΐτων, Ιωάννης ο Μαυρόπουλος. Αυτός, κατά την διήγηση του Συναξαριστή, είδε σε οπτασία τους μέγιστους αυτούς Ιεράρχες, πρώτα καθένα χωριστά και στη συνέχεια και τους τρεις μαζί. Αυτοί του είπαν: «Εμείς, όπως βλέπεις, είμαστε ένα κοντά στον Θεό και τίποτε δεν υπάρχει που να μας χωρίζει ή να μας κάνει να αντιδικούμε. Όμως, κάτω από τις ιδιαίτερες χρονικές συγκυρίες και περιστάσεις που βρέθηκε ο καθένας μας, κινούμενοι και καθοδηγούμενοι από το Άγιο Πνεύμα, γράψαμε σε συγγράμματα και με τον τρόπο του ο καθένας, διδασκαλίες που βοηθούν τους ανθρώπους να βρουν τον δρόμο της σωτηρίας. Επίσης, τις βαθύτερες θείες αλήθειες, στις οποίες μπορέσαμε να διεισδύσουμε με το φωτισμό του Αγίου Πνεύματος, τις συμπεριλάβαμε σε συγγράμματα που εκδώσαμε. Και ανάμεσά μας δεν υπάρχει ούτε πρώτος, ούτε δεύτερος, αλλά, αν πεις τον ένα, συμπορεύονται δίπλα του και οι δύο άλλοι. Σήκω, λοιπόν, και δώσε εντολή στους φιλονικούντες να σταματήσουν τις έριδες και να πάψουν να χωρίζονται για εμάς»

Έτσι ο Επίσκοπος Ευχαΐτων Ιωάννης ανέλαβε τη συμφιλίωση των διαμαχόμενων μερίδων, συνέστησε την εορτή της 30ης Ιανουαρίου και συνέγραψε και κοινή Ακολουθία, αντάξια των τριών Μεγάλων Πατέρων.

Το **1842 μΧ** το πανεπιστήμιο Αθηνών καθιέρωσε για όλη την ελεύθερη Ελλάδα την εορτή των Τριών Ιεραρχών **ως ημέρα αφιερωμένη στην Παιδεία**

και στα Γράμματα. Από τότε ως σήμερα, οι Τρεις Ιεράρχες θεωρούνται προστάτες των μαθητών, των φοιτητών και των σπουδαζόντων εν γένει, και η μέρα εορτή τους ήταν σχολική αργία μέχρι πρότινος.

Η μνήμη των αγίων τριών ιεραρχών, Ιωάννου του Χρυσοστόμου, Βασιλείου του Μεγάλου και Γρηγορίου του Θεολόγου, ας είναι για όλους μας αφυπνιστική, ανανεωτική και μεταμορφωτική.

* * *

ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΙΔΑΧΕΣ ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ:

Βασίλειος ο Μέγας

– «Νὰ μιμηθοῦμε τὶς μέλισσες. Ἐκεῖνες οὔτε σὲ ὅλα τὰ ἄνθη πετοῦν, οὔτε ὅλα προσπαθοῦν νὰ τὰ πάρουν, ὅταν καθίσουν σὲ κάποιο ἀπὸ αὐτά. Παίρνουν μονάχα ὅσα χρειάζονται γιὰ τὴν ἐργασία τους καὶ τὰ ὑπόλοιπα τὰ παρατοῦν καὶ φεύγουν. Ἔτσι καὶ ἐμεῖς. Ἄς παίρνουμε ἀπὸ αὐτὰ πού βλέπουμε καὶ ἀκοῦμε γύρω μας, μόνον ὅσα εἶναι ἀληθινά, χρήσιμα καὶ ὠφέλιμα. Τὰ ὑπόλοιπα ἄς τὰ ἀφήνουμε πίσω μας».

– «Καὶ ὅπως, κόβοντας τὸ τριαντάφυλλο, ἀποφεύγουμε τὰ ἀγκάθια τῆς τριανταφυλλιᾶς, ἔτσι καὶ ἀπὸ αὐτὰ πού μᾶς προσφέρονται, ἄς διαλέγουμε ὅ,τι εἶναι καλὸ καὶ χρήσιμο, καὶ ἄς φυλαγόμαστε ἀπὸ ὅ,τι εἶναι βλαβερὸ καὶ ἐπιζήμιο».

* * *

Γρηγόριος ὁ Θεολόγος

– «Ἀρχὴ καὶ τέλος σὲ ὅλα τὰ πράγματα νὰ βάζεις τὸν Θεό».

Ὅταν, γιὰ παράδειγμα, ἀρχίζεις τὸ φαγητό σου καὶ ὅταν τὸ τελειώνεις, νὰ κάνεις τὸν σταυρό σου, νὰ δοξάζεις τὸν Θεὸ καὶ νὰ προσεύχεσαι γιὰ τὰ παιδάκια πού πεινοῦν στὸν κόσμο.

Ὅταν ἀρχίζεις νὰ μελετᾷς τὰ μαθήματά σου καὶ ὅταν τελειώνεις, πάλι τὸ ἴδιο νὰ κάνεις.

Ὅταν πέφτεις νὰ κοιμηθεῖς καὶ ὅταν ξυπνᾷς, νὰ θυμᾶσαι πάντα τὸν Θεό.

– «Πιὸ συχνὴ κι ἀπ' τὴν ἀναπνοή μας ἄς εἶναι ἡ προσευχή μας»!

* * *

Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος

– «Ἡ καλὴ φιλία εἶναι θησαυρός. Οἱ στενοχώριες τῆς ζωῆς γίνονται πιὸ βαριές, ἂν δὲν ὑπάρχει κάποιος φίλος νὰ τὶς μοιραστεῖς».

Μὲ τοὺς φίλους μας, ὅταν μοιραζόμαστε τὶς λύπες, αὐτὲς γίνονται πιὸ ἐλαφρές. Ὅταν μοιραζόμαστε τὶς χαρὲς, αὐτὲς μεγαλώνουν.

